

Suuri viikko. Suuri keskiviikko.

Aamupalveluksen evankeliumi

(Joh. 12: 17 – 50)

"Siihen aikaan ne, jotka olivat olleet Jeesuksen mukana, kertoivat, miten hän kutsui Lasaruksen haudasta ja herätti hänet kuolleista. Tämän vuoksi, kuultuaan millaisen tunnusteen Jeesus oli tehnyt, ihmiset lähtivät joukolla häntä vastaan. "Fariseukset puhuivat keskenään: "Näettekö? Mikään ei auta. Koko maailma juoksee hänen perässään." Niiden joukossa, jotka olivat tulleet juhlille rukoilemaan Jumalaa, oli myös muutamia kreikkalaisia. Nämä tulivat Filippuksen luo – sen, joka oli Galilean Betsaidasta – ja sanoivat: "Me haluaisimme tavata Jeesuksen." Filippus meni puhumaan asiasta Andreakselle, ja sitten he molemmat menivät Jeesuksen puheille. Jeesus sanoi heille: "Hetki on tullut: Ihmisen Poika kirkastetaan. Totisesti, totisesti: jos vehnänjyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon. Joka rakastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän. Jos joku tahtoo olla minun palvelijani, seuratkoon minua. Missä minä olen, siellä on oleva myös palvelijani, ja Isä kunnioittaa sitä, joka palvelee minua. Nyt olen järkyttynyt. Mitä sanoisin? Isä, pelasta minut tästä hetkestä. Ei! Juuri tähän on elämäni tähdännyt. Isä, kirkasta nimesi!" Silloin kuului taivaasta ääni: "Minä olen sen kirkastanut ja kirkastan jälleen." Paikalla oleva väkijoukko kuuli äänen ja sanoi ukkosen jyrähtäneen. Jotkut kyllä sanoivat: "Enkeli puhui hänelle." Silloin Jeesus sanoi: Ei tämä ääni puhunut minun tähteni, vaan teidän tähtenne. Nyt tämä maailma on tuomiolla, nyt tämän maailman ruhtinas syöstään vallasta. Ja kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni." Näillä sanoilla Jeesus ilmaisi, millainen tulisi olemaan hänen kuolemansa. Ihmiset sanoivat Jeesukselle: "Me olemme laista oppineet, että Messias pysyy ikuisesti. Kuinka voit sanoa, että Ihmisen Poika on korotettava? Kuka tämä Ihmisen Poika on?" Jeesus sanoi heille: "Vielä hetken aikaa valo on teidän keskellänne. Kulkekaa niin kauan kuin teillä on valo, ettei pimeys saisi teitä valtaansa. Joka kulkee pimeässä, ei tiedä, minne on menossa. Niin kauan kuin teillä on valo, uskokaa valoon, jotta teistä tulisi valon lapsia." Tämän sanottuaan Jeesus lähti ja poistui heidän näkyvistään. Vaikka Jeesus oli tehnyt monia tunnustekoja ihmisten nähden, nämä eivät uskoneet häneen. Näin kävi toteen profeetta Jesajan sana: - Herra, kuka uskoi meidän sanomamme? Kenelle ilmaistiin Herran käsivarren voima? He eivät voineet uskoa, sanoohan Jesaja toisessa kohden: - Hän on sokaissut heidän silmänsä ja paaduttanut heidän sydämensä, jotta he eivät silmillään näkisi eivätkä sydämellään ymmärtäisi, jotta he eivät kääntyisi enkä minä parantaisi heitä. Näin Jesaja sanoi, koska oli nähnyt Kristuksen kirkkauden; juuri Kristusta hän sanollaan tarkoitti. Kaikesta huolimatta monet

hallitusmiehistäkin uskoivat Jeesukseen. Fariseusten pelossa he eivät kuitenkaan tunnustaneet sitä, jottei heitä erotettaisi synagogasta. Ihmisten antama kunnia oli heille rakkaampi kuin Jumalan antama. Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Joka uskoo minuun, ei usko minuun, vaan lähettäjääni. Joka näkee minut, näkee lähettäjäni. Minä olen valo ja olen tullut maailmaan siksi, ettei yksikään, joka minuun uskoo, jäisi pimeyteen. Jos joku ei noudata minun sanojani, vaikka on ne kuullut, en minä häntä tuomitse. En ole tullut tuomitsemaan maailmaa, vaan pelastamaan sen. Jos joku torjuu minut eikä ota sanojani vastaan, hänellä on kyllä tuomarinsa: se sana, jonka olen puhunut, tuomitsee hänet viimeisenä päivänä. En minä ole puhunut omissa nimissäni. Isä, joka on minut lähettänyt, on määrännyt, mitä minun tulee puhua ja julistaa, ja minä tiedän, että hänen käskynsä antaa ikuisen elämän. Kun puhun, puhun siis niin kuin Isä on minun käskennyt puhua.”

Tätä tekstiä edelsi Jeesuksen ratsastus Jerusalemiin. Suuri joukko ihmisiä oli tullut Häntä vastaan. Tästä tilanteesta fariseukset totesivat: ”Koko maailma juoksee hänen perässään.” Tästä tulee heti todistus tekstissä: muutama kreikkalainen halusi tavata Jeesuksen. Kreikkalainen tässä yhteydessä tarkoittaa pakanaa, ei-juutalaista. Jo aikaisemmin Johanneksen evankeliumissa kansa oli kysynyt, aikooko Jeesus opettaa kreikkalaisiakin (7: 35). Todennäköisesti nämä pakanat olivat viehättyneet Jerusalemin temppelin kauneuteen ja juutalaiseen uskoon ja mahdollisesti harkitsivat liittymistä juutalaisuuteen. Tämä kohta voi heijastaa myös hyvän sanoman julistamisen leviämisen juutalaisten ja samarialaisten keskuudesta myös pakanoiden keskuuteen Johanneksen perustamissa seurakunnissa.

Jeesukselle ja Hänen opetuslapsilleen tilanne on uusi. Lähettäessään opetuslapsensa julistustyöhön, Hän kielsi heitä menemästä vierasheimoisten keskuuteen tai Samarian kaupunkiin (Matt. 10: 5). Myöhemmin Hän kuitenkin toimi Sykar -nimisessä Samarian kaupungissa (Joh. 4: 3 – 42) ja auttoi myös pakanoita. Nyt pakanat itse tulivat saamaan opetusta.

”Hetki on tullut”, nyt nämä sanat on osoitettu opetuslapsille. Sama idea nyt tapahtuvasta toistuu vielä kaksi kertaa tässä tekstissä. Ne ilmaisevat, mitä merkitsee Pojan kirkastaminen, se on Hänen tehtävänsä kulminaatio ja tämän maailman tuomio: se on Kristuksen kärsimys ja kuolema ristillä. ”Hetki on tullut” ilmaisee tässä yhteydessä myös sitä, että Jeesuksen pelastava toiminta on saavuttamassa myös pakanatkin. Pelastava toiminta voi alkaa.

”Jos vehnänjyvä ei putoa maahan” on mahdollisesti ollut yleinen sananlasku, joka on sovitettu tähän tilanteeseen. Maahan pudonnut vehnänjyvä kuolee, mutta samalla kasvattaa uuden sadon. Vain Jeesuksen kuolema tekee ylösnousemuksen mahdolliseksi (vrt. 1. Kor. 15: 36). Yhteisö ei jää

yksikseen, sillä tulee olemaan yhteys Häneen ja Isään (Joh. 14: 18, 28, 16: 22). Ortodoksisessa kirkossa eri maissa tämä ajatus kuolevasta jyvistä joka antaa elämän (siis Kristus) konkretisoituu vainajien muistopalvelusten yhteydessä, jolloin keitetty ja maustettu (makeutettu) viljanjyvistä (yleensä vehnästä) valmistettu koliva (kutia) siunataan. Tämä ruoka muistuttaa ylösnousemuksesta ja sen makeus paratiisista.

”Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän.” Tämä teksti hieman eri muodoissa löytyy kaikista evankeliumeista. Johanneksen evankeliumissa se osittain suuntautuu tulevaisuuteen, mahdollisesti seurakuntia kohtaaviin kärsimyksiin (vrt. 15: 18 – 21). Perussanoma on selvä, syntiä rakastava ihminen ei pääse Jumalan valtakuntaan. Mutta jos vihaa syntiä ja pyrkii parannukseen, saa paikan taivasten valtakunnassa.

”Missä minä olen, siellä on oleva myös palvelijani.” Missä Jeesus on? Taivaassa! Siellä tulevat olemaan myös ne, jotka seuraavat Jeesusta. Tämä ei merkitse jumalaksi tulemistä, vaan sitä, että Isä kunnioittaa Jeesuksen seuraajia. Meistä tulee Jumalan lapsia armon kautta.

”Nyt olen järkyttynyt. Mitä sanoisin? Isä, pelasta minut tästä hetkestä! Ei! Juuri tähän on elämäni tähdännyt.” Tämä teksti tuo mieleen muiden evankeliumien kertomukset Jeesuksesta Getsemanen puutarhassa. Vastaavaa erillistä kertomusta Getsemanesta Johanneksen evankeliumissa ei ole. Kun Jeesus on edellä kehottanut opetuslapsiaan seuraamaan itseään, niin nyt näyttää siltä, että Hän pelkääkin kuolemaa: ”Isä, pelasta minut tästä hetkestä!” Mutta näin sen pitää olla! Jeesus tuli todelliseksi ihmiseksi, kykeneväksi tuntemaan niin surua kuin pelkoa. Ihmisenä Hän pelkää kuolemaa. Hän on tullut todelliseksi ihmiseksi, ei näennäisesti tai teoreettisesti. Ihmisenä Hän pelkää kuolemaa, mutta samalla Hän toteaa: ”Ei. Juuri tähän on elämäni tähdännyt.” Jeesus tuli ihmiseksi, jotta ihmisenä ja Jumalana Hän sovittaisi meidät Isänsä kanssa. Jos Hän ei olisi tullut ihmiseksi, ei olisi sovitusta, pelastuksen mahdollisuutta.

Jotkut kirkon opettajista ymmärtävät sanat ”Nyt olen järkyttynyt” toisella tavoin. Heidän mukaansa Jeesuksen järkytys ei liittynyt Hänen kuolemaansa. Jeesus on järkyttynyt, sillä juutalaiset eivät uskoneet Häneen ja kieltämällä Hänen messiaanisuutensa menettävät mahdollisuuden pelastukseen. Tässä on erotettava kaksi asiaa. Ihmisenä Jeesus kärsii kaiken sen, mitä ristillä tapahtuu. Mutta Jumalana ja Luojana Hän on järkyttynyt juutalaisten kohtalosta.

”Isä, kirkasta nimesi!” Tässä ilmaistaan Jeesuksen toiminnan ja Jumalan tahdon yhteys. Poika toteuttaa pelastussuunnitelmaa. Jeesus tulee kirkastamaan Jumalan ristillä ja Isä kirkastaa Hänet. Isä kirkastaa poikansa Pojan toiminnassa maan päällä, Hänen kuollessaan ristillä ja Hänen maatessaan haudassa. Kansa kuulee Jumalan vastauksen: ”Minä olen sen kirkastanut ja kirkastan jälleen”, ymmärtäen sen enkelin puheeksi, mutta ainakin osa läsnäolijoista ei ymmärtänyt sitä lainkaan ja piti sitä ukkosen jyrähtelynä. Ihmiset ymmärsivät äänen oman uskonsa mukaisesti. Jeesuksen mukaan ääni kuului, jotta ihmisen uskoisivat Hänen tulleen Jumalan luota. Jumalan kirkastaminen merkitsee voittoa Saatanasta.

”Nyt tämä maailma on tuomiolla, nyt tämän maailman ruhtinas syöstään vallasta.” Maailma tässä yhteydessä tarkoittaa sitä maailmaa, joka toimii Jumalaa vastaan. Se ei usko ja on vihamielinen Hänelle. Maailmaan ruhtinaalla tarkoitetaan Saatanaa. Se on houkutellut maailman syntiin ja kuolemaan, pois Jumalan yhteydestä. Nyt Saatanaa saa aikaan Jeesuksen kuoleman, mutta Jeesus on viaton, ja siksi kuolema ei voi pitää Jeesusta vallassaan. ”Syöstään vallasta” on tuon ajan oikeustermi, sillä tarkoitetaan syytetyksi julistetun poisviemistä oikeusistuimesta kohtaamaan rangaistus. Saatanalla ei ole sitä voimaa ihmiseen, mikä hänellä aikaisemmin oli. Se, mikä näyttää todelliselta, kääntyy pääläelleen: Jeesuksen kuolema tuomitsee maailman, Jeesus itse ei ole tuomittu. Saatanaa voitetaan, ja voittaja on Kristus.

”Ja kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni.” Varhainen kirkko näki Jeesuksen korottamisen Isän oikealle puolelle Hänen herruutensa perustamisena. ”Näillä sanoilla Jeesus ilmaisi, millainen tulisi olemaan hänen kuolemansa.” Kristuksen korottaminen tapahtuu ristillä. Jeesus Kristus vetää puoleensa kaikki, siis pelastaa ne, jotka uskovat Häneen. Samalla se on tuomio niille, jotka eivät usko, ja se merkitsee myös Saatanan vallan tuhoutumista.

”Me olemme laista oppineet, että Messias pysyy ikuisesti. Kuinka voit sanoa, että Ihmisen Poika on korotettava?” Kysymys heijastaa ihmisten epäuskoa, voiko Jeesus olla Ihmisen Poika, voiko Hän olla Messias? Yleensä laki tarkoittaa Mooseksen kirjoja, mutta tässä se tarkoittaa koko Vanhaa testamenttia. Juutalaiset ovat epäonnistuneet Vanhan testamentin tekstien ymmärtämisessä. Profeetat monessa kohdassa selittävät, että ensin on kuolema ja sitä seuraa ylösnousemus (Jes. 53: 7 - 10, Ps.15: 10). Kuulijat olivat ymmärtäneet Jeesuksen sanat korottamisesta ristiinnaulitsemiseksi. He eivät tunnista Ihmisen Poikaa, mutta ovat varmoja, että ristiinnaulittava ei voi olla Messias.

Jeesus vastaa heille puhuen valosta, joka on heidän keskuudessaan, tarkoittaen itseään. Kirkon opettajat näkevät tämän valon viittaavan aurinkoon. Illan tullen tämä valo häviää, mutta nousee ylös

taas seuraavana aamuna. Jeesus oli kuoleva, mutta nouseva kuolleista kuten aamulla nousee aurinko.

”Kulkekaa niin kauan kuin teillä on valo” merkitsee uskomista Jeesukseen, sillä Hän on tuo valo. Pimeyden aikana ei näe, minne on menossa. Valo merkitsee päämäärän havainnoimista, taivasten valtakuntaa, pelastusta. Olla valon lapsia merkitsee olla Jeesuksen (opetus)lapsi. Qumranin yhteisön teksteissä valon lapsien vastakohtana ovat ”pimeyden lapset”.

Jeesus oli opettanut ja tehnyt monia tunnustekoja. Hän oli toiminnallaan saanut aikaan kaksi ryhmää, ne, jotka uskoivat Häneen ainakin suurena opettajana, ja sitten ne, jotka vastustivat Häntä. Nähtävästi Jeesus vastustajiensa takia vetäytyi tästä tilanteesta.

Evangelista tuo tässä esille profeetta Jesajan sanat, joilla perinteisesti kuvattiin Israelin epäuskoa (Jes. 53:1 ja 6: 10). Samalla tavalla kuin Abraham oli nähnyt etukäteen Jeesuksen päivät (Joh. 8: 56), myös Jesaja näki Kristuksen kirkkauden. Evankeliumin kirjoittaja lainauksessaan todistaa todeksi profeetan ennustuksen.

Miksi Jeesus Kristus tuli maailmaan, jos Hän jo etukäteen tiesi sen, että juutalaiset torjuvat Hänet? Yksi syy on se, että Hän tuli maailmaan, jotta juutalaiset eivät sanoisi, että he olisivat uskoneet, jos Kristus olisi tullut maailmaan. Nyt he eivät näin voi tehdä, sillä Kristus tuli maailmaan, mutta he eivät halunneet uskoa. Toinen syy Kristuksen maailmaan tulolle on se, että pelastus ei koske vain juutalaisia, vaan kaikkia, jotka uskovat Häneen.

Jesajan kirjan lainauksessa todetaan, että ”Hän on sokaissut heidän silmänsä, jotta he eivät silmillään näkisi eivätkä sydämellään ymmärtäisi, jotta he eivät kääntyisi enkä minä parantaisi heitä.” Sanonta sokaista silmät ei merkitse sitä, että Jumala on sokaissut heidät omalla toiminnallaan. Kyse on siitä, että heissä ei ole Jumalalle tilaa, Jumala puuttuu näiden ihmisten elämästä. Jumala kunnioittaa ihmisen vapautta, myös sellaisessa tilanteessa, kun ihminen vapaudessaan tekee väärän valinnan. Kirkon opettajat lainaavat tässä yhteydessä erästä asiaa maailmankaikkeudesta. Jumala on aurinko, joka säteilee aina. Maapallo pyörii oman akselinsa ympäri. Aurinko siis ei estä säteilyään, mutta maapallon toiminta määrittää sen, mihin auringon valo paistaa. Paatunut ihminen on sellainen, joka on kääntänyt selkänsä (pysyvästi?) auringolle, tässä esimerkissämme Jumalalle. Tällöin ihminen ei ymmärrä mitään, mitä hänen tulisi hengellisesti nähdä. ”Enkä minä parantaisi heitä” viittaa Kristuksen toimintaan. Paatunut ihminen torjuu Kristuksen ja tällainen ihminen vaeltaa synnin pimeydessä.

”Herra, kuka uskoisi meidän sanomamme? Kenelle ilmaistiin Herran käsivarren voima?” Sanoma viittaa Kristuksen opetukseen. Kreikkalainen tässä yhteydessä käytetty sana tarkoittaa kirjaimellisesti ”jotain kuultua”. Herran käsivarren voima tarkoittaa Jeesuksen tekemiä ihmeitä.

Monet hallitusmiehistäkin uskoivat. Näistä monista henkilöistä mainitaan Uudessa testamentista nimeltä vain Nikodemos ja Joosef Arimatialainen. Mutta fariseusten pelosta nämä Jeesukseen uskovat eivät uskaltaneet tunnustaa uskoaan pelätessään erottamista synagogasta ja sitä, että menettäisivät ihmisten heille antaman kunnian.

Sitten on viimeinen julkinen puhe, missä Jeesus paljastaa itsensä. Se on yhteenveto Hänen koko opetuksestaan. Se heijastaa saman sanoman, minkä Jeesus puhui Nikodemokselle (Joh. 3: 16 – 19). ”Joka uskoo minuun, ei usko minuun, vaan lähettäjääni.” Tässä paljastuu se, että Jeesus ja Jumala ovat sama asia. Se tulee tarkasti esiin myös suomenkielisessä käännöksessä. Tässä ei sanota ”uskoo Minua” vaan ”Minuun”. Kyse ei ole vain Jeesuksen opetuksesta vaan myös Hänen persoonastaan. Se merkitsee Kristukseen luottamista Jumalana.

”Joka näkee minut, näkee lähettäjäni.” Jumalaa Isää ei fyysisesti voi nähdä. Mutta se, joka näkee (tunnustaa) Jeesuksen, näkee sielunsa silmillä myös Jumalan Isän, sillä He ovat yhtä. Opettaessaan tästä kirkkoisät ovat käyttäneet esimerkiksi seuraavaa vertausta. Vettä pulppuava lähde on Isä, puro, joka virtaa lähteestä on Poika ja vesi on Pyhä Henki. Se, joka ammentaa purosta vettä, on yhteydessä Pyhään Kolminaisuuteen.

Jeesus on maailman valo ja Hänen tehtävänsä on pelastaa se. Ne pelastuvat, jotka uskovat Häneen. Jo Vanhassa testamentissa nousee esille valon teema. ”Sinun sanasi on lamppu, joka valaisee askeleeni, se on valo minun matkallani” kuvaa Jumalan opetusta elämää ohjaavana valona (Ps. 119: 105). Jumalaa kuvataan elämän lähteenä, josta me saamme valon (Ps. 36: 10). ”Lähetä valosi ja totuutesi! Ne johdattakoon minua, ne viekööt minut pyhälle vuorellesi, sinun asuntoihisi” (Ps 43: 3).

”En ole tullut tuomitsemaan maailmaa, vaan pelastamaan sen.” Maailman pelastaminen on Kristuksen tehtävä. Mutta on ihmisiä, jotka eivät pelastu. Tämä johtuu vapaasta tahdosta, jota Jumala kunnioittaa. Jeesus ei tuomitse heitä, vaan he ovat itse omilla valinnoillaan jo tuominneet itsensä.

”Jos joku torjuu minut eikä ota sanojani vastaan” tuo mieleen viidennen Mooseksen kirjan: ”Siksi minä annan heidän omien jälkeläistensä joukosta nousta profeetan, joka on sinun kaltaisesi; minä panen sanani hänen suuhunsa, ja profeetta puhuu kaiken, minkä minä hänen puhuttavakseen annan. Jos joku ei kuuntele niitä sanoja, jonka hän minun nimissäni puhuu minä itse vaadin tilille sen miehen” (5. Moos: 18: 18 – 19). Jeesus ei suosi ketään eikä Hän tuomitse ketään ”osittain”. Hän on opetuksessaan antanut meille elämän, anteeksiantamuksen, katumuksen, oikean toiminnan ja armon. Se, joka ei huomioi Kristuksen opetusta, joutuu tuomiolle. Se, joka torjuu Kristuksen, torjuu myös Isän.

Liturgian evankeliumi

(Matt. 26: 6 – 16)

”Siihen aikaan kun Jeesus oli Betaniassa spitaalia sairastaneen Simonin talossa, tuli hänen luokseen nainen, jolla oli alabasteripullossa hyvin kallista tuoksuöljyä. Jeesuksen aterioidessa nainen vuodatti öljyn hänen päähänsä. Mutta kun opetuslapset näkivät sen, he sanoivat paheksuen: ”Millaista haaskausta! Olisihan sen voinut myydä hyvään hintaan ja antaa rahat köyhille.” Jeesus huomasi tämän ja sanoi heille: ”Miksi te pahoitatte naisen mielen? Hän teki minulle hyvän teon. Köyhät teillä on luonanne aina, mutta minua teillä ei aina ole. Kun hän voiteli minut, se tapahtui hautaamstani varten. Totisesti: kaikkialla maailmassa, missä ikinä evankeliumin sanomaa julistetaan, tullaan muistamaan tämä nainen ja kertomaan, mitä hän teki.” Silloin yksi kahdestatoista opetuslapsesta, Juudas Iskariot, meni ylipappien luo ja sanoi: ”Paljonko maksatte minulle, jos toimitan hänet teidän käsiinne?” He sopivat hänen kanssaan kolmestakymmenestä hopearahasta. Siitä lähtien hän etsi tilaisuutta kavaltaakseen Jeesuksen.”

Samasta aiheesta, hieman eri tavoin ja osittain eri kohtaankin sijoitettuna kertovat kaikki evankelistat (Mark. 14: 3 – 11; Joh. 12: 1 – 8; 11: 57; Luuk. 7: 36 – 38; 22: 3 – 6). Matteus noudattaa Markuksen tekstiä. Kirkon opettajilla on erilaisia käsityksiä siitä, kuka tämä Jeesuksen päähän voidellut nainen oli. Samoin on erilaisia käsityksiä siitä, montako eri naista evankeliumien kertomuksissa esiintyy. Osa isistä puhuu kolmesta eri naisesta, osa kahdesta eri naisesta.

Betania oli kylä heti Jerusalemin itäpuolella. Matteuksen mainitsema Simon voi olla sama Simon fariseus, joka on Luukkaan evankeliumissa (Luuk. 7: 36 – 40). Evankelista Johanneksen mukaan kyseessä olisi ollut Lasarus ja hänen sisarensa Martta ja Maria (Joh 12: 1 - 3). Varhaisessa kirkossa oli näkemyksiä, että tekstissä mainittu Simon olisi ehkä Lasaruksen isä, jonka Jeesus oli parantanut

spitaalista. Toinen esitetty vaihtoehto on, että hän olisi se vesiruukkua kantanut mies, joka johdatti Pietarin ja Johanneksen siihen taloon, missä Jeesus nautti pääsiäisaterian (Luuk. 22: 10 - 12).

Suomalaisesta näkökulmasta tilanne vaikuttaa oudolta. Joku on aterialla ja hänen päähänsä kaadetaan öljyä. Tuon ajan ateriointi tapahtui toisin kuin nykyisin. Aterialla oltiin ”puolimakaavassa” asennossa kyljellään. Tällöin pään voiteleminen onnistuu. Opetuslapset eivät ymmärrä naisen suorittamaa rakkauden työtä. He pitivät toimintaa kallisarvoisen öljyn ”haaskauksena”. Jeesus hyväksyi naisen toiminnan nimittäen sitä ”hyväksi teoksi”. Jeesus itse toteaa, että se tapahtui ”hänen hautaamistaan varten”. Vanhassa testamentissa se voitaisiin ymmärtää Messiaan voitelemisena (vrt. 1. Sam. 10: 1; 2. Kun. 9: 6; Ap.t. 10: 38).

Kirkossa on keskusteltu siitä, miten tulee suhtautua ihmisten haluun lahjoittaa jotain kirkollisessa yhteydessä. Jos joku haluaa tuoda jotain Jumalalle, nyt ymmärrettynä niin, että hän lahjoittaa jotakin pyhäkölle, niin sitä ei saa estää. Jos ihminen kysyy, mihin tarkoitukseen hän voisi lahjoituksensa antaa, silloin ohjeena voisi olla, että lahjoitus voidaan suunnata köyhille.

”Missä ikinä evankeliumin sanomaa julistetaan” viittaa nyt ilosanoman siihen osaan, missä kerrotaan kärsimyksestä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta. Tällöin kerrotaan myös tämän naisen toiminnasta (niin kuin juuri nyt tätä tekstiä luettaessa). Yleensä historia ei muista naisia. Jeesuksen historian kohdalla on toisin. Tämä nainen muistetaan niin kuin myös ne naiset, jotka olivat Jeesuksen ristin lähellä (Matt. 27: 55 – 56). Tämä voi kertoa myös siitä tärkeästä asemasta, mikä naisilla oli ensimmäisen vuosisadan Kirkossa.

Tämän naisen ja Juudaksen toiminta ovat täysin vastakkaisia. Nainen osoitti rakkautta Jeesusta kohtaan, Juudas meni kavaltamaan Hänet. Matteus korostaa, kuka Juudas oli: ”yksi kahdestatoista”. Juudas sopi ylipappien kanssa Jeesuksen hinnaksi kolmekymmentä hopearahaa. Tämän summan profeetta Sakarja oli ennustanut (Sak. 11: 12 - 13). Tämä rahamäärä määritteli Mooseksen aikana orjan arvon (vrt. 2. Moos. 21: 32). Tämä rahamäärä voi olla saanut vaikutteita opetuksesta Herralle luvattujen pyhien lahjojen lunastamisesta takaisin (3. Moos. 27: 1 - 8). Juudaksen luovuttua rahoista niillä lopulta ostettiin savenvalajan pelto muukalaisten hautausmaaksi (Matt. 27: 3, 9).

Teksti ei paljasta, mikä oli Juudaksen motiivi Jeesuksen pettämiseen. Tutkijoilla on siitä erilaisia mielipiteitä. Kirkkoisien ja jumalanpalvelusten tekstien sisältö on yhdenmukainen. Juudas kavaltaa Jeesuksen, koska hän on rahanahne.

”Siitä lähtien hän etsi tilaisuutta kavaltaakseen Jeesuksen”. Nyt tulee käännekohta evankeliumissa. Aikaisemmin on esitetty Jeesuksen opetus. Nyt alkaa evankeliumin pääasia, Jeesuksen lopullinen tie kohti ristin kuolemaa.